

Bruksela, dnia 8.5.2015 r.
COM(2015) 191 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Sprawozdanie ze stosowania Karty praw podstawowych UE za 2014 r.

{SWD(2015) 99 final}

1. Wprowadzenie

W niniejszym piątym sprawozdaniu rocznym dokonano przeglądu realizacji Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”) przez Unię Europejską (UE) i państwa członkowskie w 2014 r.

Karta jest prawnie wiążąca od dnia 1 grudnia 2009 r. Jest wiążąca dla instytucji UE przy przyjmowaniu nowych środków. Karta jest wiążąca dla państw członkowskich, kiedy działają w zakresie stosowania prawa UE. Karta jest nowym źródłem prawa i stopniowo zdobywa znaczenie prawne. W 2014 r. w 210 orzeczeniach sądów UE¹ powołano się na Kartę,² w 2011 r. — 43, w 2012 r. — 87, a w 2013 r. — 114.

Komisja w nowym składzie pod przewodnictwem Jeana-Claude'a Junckera objęła urząd w listopadzie 2014 r. Przewodniczący Juncker zobowiązał się: „wykorzystać prerogatywy Komisji do podtrzymywania, w zakresie przydzielonych (...) uprawnień, (...) wspólnych wartości i praw podstawowych, zapewniając przy tym należyte poszanowanie różnorodnych tradycji konstytucyjnych i kulturowych 28 państw członkowskich”.³ Przewodniczący powierzył odpowiedzialność za obszar praw podstawowych pierwszemu wiceprzewodniczącemu Fransowi Timmermansowi.

Komisja uwzględnia problematykę Karty we wszystkich dziedzinach swojej polityki. Ścisłe współpracuje z organizacjami krajowymi, europejskimi i międzynarodowymi w celu propagowania praw podstawowych.

Podczas przesłuchania przed Parlamentem Europejskim pierwszy wiceprzewodniczący Timmermans zobowiązał się organizować doroczne seminarium na temat aktualnej sytuacji w zakresie praw podstawowych w UE, aby poprawić współpracę i wzmocnić zaangażowanie polityczne na rzecz propagowania i ochrony praw podstawowych. Podczas tego seminarium państwa członkowskie, instytucje i zainteresowane strony będą prowadziły dyskusję, mając na względzie określenie i opracowanie środków z zakresu polityki dotyczącej praw podstawowych. Pierwsze seminarium, które odbędzie się w październiku 2015 r., będzie dotyczyło propagowania tolerancji i szacunku, szczególnie w celu zapobiegania nienawiści o charakterze antysemitycznym i antymuzułmańskim oraz zwalczania tej nienawiści. Seminarium poprzedzają konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim

---

¹ Sąd, Sąd do spraw Służby Publicznej i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

² Zob. przegląd orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 2014 r., które zawiera bezpośrednie cytaty z Karty lub odwołania do niej w załączniku I do dokumentu roboczego służb Komisji.

³ Zob. Jean-Claude Juncker, „Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej” na stronie: http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_pl.pdf, s. 8.

oraz zainteresowanymi stronami, w tym dwa dialogi na wysokim szczeblu — z przywódcami religijnymi oraz z przedstawicielami organizacji niewyznaniowych.

Niniejsze sprawozdanie zawiera przegląd stosowania Karty przez instytucje unijne i państwa członkowskie oraz wobec tych instytucji i państw — w szczególności w odniesieniu do Komisji Europejskiej. Podkreślono w nim znaczenie Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC) i przedstawiono aktualne informacje na temat przystąpienia UE do tej konwencji. Sprawozdanie po raz pierwszy zawiera rozdział na temat jednego z nowych aktualnych problemów: w tym roku są to „prawa podstawowe w otoczeniu cyfrowym”.

2. Stosowanie Karty przez Unię Europejską i odnośnie do UE we wszystkich dziedzinach jej polityki.

Instytucje unijne są zobowiązane do przestrzegania Karty we wszystkich swoich działaniach.

2.1 Działania legislacyjne

Podczas procesu legislacyjnego niezbędne są systematyczne kontrole w zakresie przestrzegania praw podstawowych, aby zagwarantować zgodność projektów aktów prawnych z Kartą. W 2011 r. Komisja opublikowała „Wytyczne operacyjne w sprawie uwzględniania praw podstawowych w ocenach skutków przeprowadzanych przez Komisję”⁴. W 2014 r. Komisja zobowiązała się dokonać przeglądu swoich wytycznych w sprawie oceny skutków i przeprowadziła konsultacje społeczne⁵.

Sprawa *Digital Rights Ireland*⁶ unaoczniała potrzebę przeprowadzania kontroli projektów aktów prawnych w zakresie przestrzegania praw podstawowych. Trybunał orzekł, że dyrektywa w sprawie zatrzymywania danych⁷ jest nieważna w zakresie naruszania podstawowego prawa do prywatności oraz podstawowego prawa do ochrony danych osobowych zagwarantowanych w art. 7 i 8 Karty. W wyroku wyjaśniono, że do prawa wtórnego UE należy włączyć szczególne gwarancje ochrony praw podstawowych, w tym przepisy w zakresie odstępstw dotyczących tajemnicy służbowej oraz wcześniejszej kontroli administracyjnej lub sądowej, które nie mogą pozostawać w zakresie swobody uznania ustawodawcy krajowego. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że zatrzymywanie danych służy uzasadnionemu celowi leżącemu w interesie ogólnym, mianowicie walce z poważną przestępczością zorganizowaną, oraz że stanowi odpowiedni środek do osiągnięcia tego celu. Trybunał orzekł jednak również, że ingerencja dyrektywy w prawa podstawowe do

---

⁴ SEC(2011) 567 final z 6.5.2011.

⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/consultation_2014/index_pl.htm.

⁶ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 8.4.2014 w sprawach C-293/12 i C-594/12 *Digital Rights Ireland i Kaertner Landesregierung*.

⁷ Dyrektywa 2006/24/WE, Dz.U. L 105, s. 54.

poszanowania życia prywatnego i do ochrony danych osobowych nie była ograniczona do tego, co ściśle niezbędne.

Niniejszy wyrok ma znaczenie dla wszystkich instytucji UE biorących udział w procesie legislacyjnym. W grudniu 2014 r. Rada zaktualizowała swoje wytyczne w sprawie metodologicznych działań podejmowanych w celu sprawdzenia przestrzegania praw podstawowych w organach przygotowawczych Rady⁸. Przeprowadziła również szkolenia swoich pracowników, aby wdrożyć te wytyczne.

2.2 Zarządzanie środkami UE

Zarządzając środkami UE, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii muszą przestrzegać praw podstawowych zagwarantowanych w Karcie. Podobny obowiązek dotyczy państw członkowskich wtedy, gdy wdrażają prawo Unii.

W sprawie *Liivimaa Lihaveis MTÜ*⁹ Trybunał potwierdził wcześniejsze orzecznictwo stanowiące, że wdrażanie prawa Unii wymaga istnienia powiązania określonego stopnia wykraczającego poza bliskość danych dziedzin lub pośredni wpływ jednej dziedziny na drugą¹⁰. W tej sprawie prawo UE zobowiązywało dwa państwa członkowskie zaangażowane w program operacyjny do jego wdrożenia. Po pierwsze, państwa członkowskie zostały zobowiązane do powołania komitetu monitorującego, zgodnie z art. 63 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1083/2006. Po drugie, wszystkie środki niezbędne do wdrożenia tego programu musiały być zgodne z rozporządzeniami nr 1083/2006 i 1080/2006. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że przyjęcie przez komitet monitorujący przewodnika programowego stanowi wdrożenie prawa UE w rozumieniu art. 51 ust. 1 Karty. Przewodnik programowy wykluczył możliwość sprawowania kontroli sądowej nad decyzjami komitetu monitorującego odmawiającymi finansowania; Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że stanowi to naruszenie prawa do skutecznego środka odwoławczego na podstawie art. 47 Karty.

W maju 2014 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wszczął dochodzenie w sprawie przestrzegania praw podstawowych w polityce spójności UE¹¹. W odpowiedzi z dnia 29 października 2014 r.¹² Komisja zobowiązała się podjąć działania służące poprawie znajomości Karty w państwach członkowskich w kontekście zarządzania europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi.

---

⁸ Sekretariat Generalny Rady, ST 5377 2015 INIT.

⁹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 12.9.2014 w sprawie C-562/12 *Liivimaa Lihaveis MTi*.

¹⁰ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 29.05.1997 w sprawie C-299/95 *Kremzow*, pkt 16.

¹¹ <http://www.ombudsman.europa.eu/pl/press/release.faces>.

¹² <http://www.ombudsman.europa.eu/pl/cases/correspondence.faces>.

Komisja oficjalnie przypomniała państwom członkowskim o obowiązku przestrzegania Karty. Oferuje również pomoc z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych do celów wspierania procedury odwoławczej. Komisja przyczyni się do upowszechniania dobrych praktyk oraz opublikuje wytyczne dla państw członkowskich dotyczące przestrzegania Karty w kontekście zarządzania europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w 2015 r.

Komisja wskazała na możliwe naruszenie ochrony praw podstawowych w tymczasowym ośrodku detencyjnym dla nielegalnych migrantów; Trybunał Obrachunkowy potwierdził ocenę Komisji w sprawozdaniu specjalnym w 2014 r. Koszty wynajmu ośrodka zostały włączone do programu krajowego w ramach Funduszu Granic Zewnętrznych; Komisja nie zaakceptowała związanych z tym kosztów, kiedy program został zakończony. Trybunał Obrachunkowy stwierdził, że to państwo członkowskie nie zastosowało się do zakazu poniżającego traktowania (art. 4 Karty) ani do zasady godności człowieka (art. 1 Karty) z powodu złych warunków, w jakich przetrzymywano nielegalnych migrantów.

2.3 Aspekt praw człowieka w działaniach zewnętrznych UE

Artykuł 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) określa zasady dotyczące działań zewnętrznych Unii. Potwierdza rolę UE w propagowaniu demokracji, praworządności, powszechności i niepodzielności praw człowieka oraz poszanowania zasad Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego. Kraje, które chcą przystąpić do UE, muszą przestrzegać praw człowieka. Wszystkie umowy o handlu i współpracy z państwami trzecimi określają prawa człowieka¹³ jako niezbędny element stosunków między stronami.

W 2014 r. Europejska Służba Działań Zewnętrznych i Komisja oceniły Plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji (2012–14)¹⁴. Plan działania określa 97 konkretnych działań. Przykładem są wytyczne UE dotyczące wolności wypowiedzi w internecie i poza nim przyjęte przez Radę w maju 2014 r. Wytyczne te zawierają definicje i wskazówki odnoszące się do ochrony wolności wypowiedzi we wszystkich jej formach, w tym do prawa do posiadania niezależnej opinii, prawa do poszukiwania i otrzymywania informacji oraz prawa do rozpowszechniania wszelkiego rodzaju informacji i idei poprzez dowolne medium i bez względu na granice.

---

¹³ Termin „prawa podstawowe” jest stosowany w UE w znaczeniu pojęcia „prawa człowieka” w ramach szczególnego unijnego kontekstu wewnętrznego. Tradycyjnie termin „prawa podstawowe” stosuje się w kontekście konstytucyjnym, a termin „prawa człowieka” — w prawie międzynarodowym.

¹⁴ http://eeas.europa.eu/human_rights/index_pl.htm.

Opracowany zostanie nowy plan działania na lata 2015–19 dotyczący szczególnie spójności wewnętrznej i zewnętrznej polityki dotyczącej praw człowieka, zwłaszcza w zakresie walki z terroryzmem, migracji i mobilności oraz handlu.

Aby osiągnąć cele art. 21 TUE, Unia Europejska stosuje środki ograniczające¹⁵, które często nadają skuteczność wiążącym rezolucjom Rady Bezpieczeństwa ONZ na podstawie art. 41 lub 42 Karty Narodów Zjednoczonych, ale które mogą być również autonomicznymi środkami UE. Niektóre ze środków ograniczających wiążą się z zamrożeniem środków finansowych i zasobów gospodarczych niektórych osób fizycznych i podmiotów. Dla przedmiotowych osób fizycznych i podmiotów zasadnicze znaczenie ma prawo do dobrej administracji, skutecznego środka odwoławczego i rzetelnego procesu sądowego (art. 41 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej). W 2014 r. do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wniesiono sprawy dotyczące procedury nakładania środków ograniczających na osoby fizyczne i podmioty. Spośród ponad 30 orzeczeń wydanych w 2014 r. w sprawie legalności nałożonych środków ograniczających Trybunał utrzymał te środki jedynie w jednej czwartej spraw; we wszystkich innych sprawach stwierdzono nieważność decyzji nakładających środki.

Jedna sprawa — wyrok w sprawie Yusefa¹⁶ — dotyczyła środków ograniczających nałożonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 881/2002¹⁷. Rozporządzenie to służy wykonaniu rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ dotyczącej zamrożenia aktywów osób fizycznych, podmiotów i grup, które Komitet Sankcji ONZ uznał za stowarzyszone z Al-Kaidą. Sąd orzekł, że Komisja zaniechała podjęcia działania, nie zaradzając uchybieniom formalnym i nieprawidłowościom merytorycznym, które wpłynęły na zamrożenie środków Haniego El Sayyeda Elsebaia Yusefa. Sąd wezwał Komisję do wypełniania swoich obowiązków dotyczących starannego i bezstronnego badania zasadności zamrożenia aktywów, w stosownych przypadkach w ramach „skutecznej współpracy” z Komitetem Sankcji ONZ¹⁸. Komisja dokonuje przeglądu powodów zamrożenia aktywów we współpracy z właściwymi organami ONZ.

---

¹⁵ Zob. art. 215 TFUE.

¹⁶ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 21.3.2014 w sprawie T-306/10 *Hani El Sayyed Elsebai Yusef przeciwko Komisji Europejskiej*.

¹⁷ Rozporządzenie nr 881/2002, Dz.U. L 139, s. 9.

¹⁸ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 21.3.2014 w sprawie T-306/10 *Hani El Sayyed Elsebai Yusef przeciwko Komisji Europejskiej*, pkt 102.

Większość spraw¹⁹, w przypadku których Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził nieważność środków ograniczających nałożonych na podmioty lub osoby fizyczne, dotyczyła decyzji i rozporządzeń Rady, w których dowody lub informacje uzasadniające nałożenie środków ograniczających nie były wystarczające, przy czym Rada nie została zwolniona z ciężaru dowodu spoczywającego na niej na podstawie art. 47 Karty, zgodnie z wykładnią w sprawie *Kadi II*²⁰. W innych sprawach Trybunał stwierdził nieważność ze względów proceduralnych²¹.

W ramach polityki handlowej dnia 1 stycznia 2014 r. zaczęło obowiązywać zrewidowane jednostronne porozumienie w sprawie ogólnego systemu preferencji taryfowych (GSP Plus), które zobowiązuje do przestrzegania podstawowych konwencji w dziedzinie praw człowieka. W znaczący sposób wzmocniono mechanizm monitorowania, aby beneficjenci GSP Plus przestrzegali swoich zobowiązań, w szczególności w zakresie ratyfikacji i wdrażania 27 konwencji międzynarodowych dotyczących praw człowieka i innych kwestii. Parlament Europejski i Rada również przeprowadzają ściślejszą kontrolę tych kwestii.

3. Stosowanie Karty przez państwa członkowskie i wobec państw członkowskich.

Komisja nadzoruje przestrzeganie Karty przez państwa członkowskie przy wdrażaniu prawa UE pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Komisja może wszcząć postępowanie o naruszenie, jeżeli stwierdzi, że do naruszenia doszło. Sędziowie krajowi są świadomi roli Karty jako narzędzia zapewniającego przestrzeganie praw podstawowych przez państwa członkowskie. Do przepisów prawa UE i przepisów prawa krajowego opartych na prawie UE należy stosować wykładnię zgodną z obowiązkami wynikającymi z Karty, aby nadawać skuteczność prawom zagwarantowanym na jej mocy. Jeśli sąd krajowy ma wątpliwości co do zastosowania Karty lub prawidłowej wykładni jej przepisów, może — a w przypadku krajowego sądu najwyższej instancji musi — zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Odpowiedź Trybunału umożliwia sądowi krajowemu wydanie wyroku. Sędziowie krajowi regularnie korzystają z tej procedury. Przyczynia się ona do rozwoju orzecznictwa związanego z Kartą i umacnia rolę sędziów krajowych w jego przestrzeganiu. W roku 2014 sędziowie krajowi zwrócili się do

---

¹⁹ Na przykład wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 3.07.2014 w sprawie T-565/12 *National Iranian Tanker Company przeciwko Radzie*; Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 9.12.2014 w sprawie T-439/11 *Sport-pari przeciwko Radzie*.

²⁰ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 18.07.2013 w sprawie C-584/10 P *Komisja i in. przeciwko Kadi* (Kadi II), odwołanie od wyroku w sprawie T-85/09 *Kadi przeciwko Komisji* (Kadi I).

²¹ Zob. na przykład *Tygrysy – Wyzwoliciele Tamilskiego Ilamu przeciwko Radzie*, T-208/11 i T-508/11. Niniejszy wyrok jest obecnie rozpatrywany w postępowaniu odwoławczym – C-599/14 P.

Trybunału o orzeczenie w trybie prejudycjalnym w 43 sprawach,²² czyli nieznacznie częściej niż w latach poprzednich²³.

3.1 Postępowanie o naruszenie

W roku 2013 do Karty odnoszono się w pięciu przypadkach postępowania o naruszenie; w roku 2014 Komisja odnosiła się do Karty w 11 przypadkach takiego postępowania na podstawie art. 258–260 TFUE. Karta jest skierowana do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Postępowanie o naruszenie dotyczące Karty musi więc odnosić się do przepisu prawa Unii, który uzasadnia zastosowanie Karty w danej sprawie.

Pięć z 11 przedmiotowych spraw dotyczy kwestii azylu i migracji²⁴.

Postępowanie o naruszenie w dziedzinie azylu i migracji

W 2014 r. Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczące dyrektywy w sprawie powrotów²⁵, w którym przedstawione zostały zastrzeżenia dotyczące czasu zatrzymania w ośrodku detencyjnym, materialnych warunków takiego zatrzymania, braku bezpłatnej pomocy prawnej w ośrodkach detencyjnych dla osób powracających oraz braku kontroli sądowej aktów orzekających o zatrzymaniu w ośrodku detencyjnym przed upływem sześciu miesięcy, jak również odnośnie do ograniczonej kontroli decyzji o przedłużeniu czasu zatrzymania w ośrodku detencyjnym na okres dłuższy niż sześć miesięcy (art. 4, 6 i 47 Karty).

Wszczęto również postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczące nieprawidłowego stosowania dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania²⁶ oraz dyrektywy w sprawie procedur azylowych²⁷. Komisja przedstawiła zastrzeżenia dotyczące czasu trwania procedury azylowej, skuteczności środków odwoławczych w przypadku decyzji odmownych w sprawie wniosku o azyl, braku bezpłatnej pomocy prawnej, zatrzymywania w ośrodku detencyjnym niektórych kategorii osób ubiegających się o azyl, co wydaje się następować automatycznie, bez

---

²² Zob. załącznik II do dokumentu roboczego służb pt. „Przegląd wniosków złożonych w 2014 r. o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, które zawierają odniesienie do Karty”.

²³ W roku 2013 i w roku 2012 do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wpłynęło 41 wniosków, które zawierały odniesienie do Karty.

²⁴ Więcej informacji można znaleźć w dokumencie roboczym służb Komisji załączonym do niniejszego sprawozdania.

²⁵ Dyrektywa 2008/115/WE, Dz.U. L 348, s. 98.

²⁶ Dyrektywa 2003/9/WE, Dz.U. L 31, s. 18.

²⁷ Dyrektywa 2005/85/WE, Dz.U. 326, s. 12.

dokonywania indywidualnej oceny, prawa do skutecznego środka odwoławczego od decyzji o zatrzymaniu oraz bezpłatnej pomocy prawnej w ośrodkach detencyjnych (art. 6 i 47).

W 2014 r. Komisja zbadała, jak państwa członkowskie stosowały się do postanowień Karty podczas wdrażania przepisów UE na granicach zewnętrznych Unii, w szczególności odnośnie do zasady *non-refoulement* (art. 4, 6, 18 i 19). Kwestiami problematycznymi są zatrzymywanie w ośrodku detencyjnym i czas zatrzymania w takim ośrodku, warunki w nim panujące, szczególna sytuacja małoletnich, bezpłatna pomoc prawna oraz skuteczne środki odwoławcze w trakcie procedury azylowej w niektórych państwach członkowskich (art. 6, 24 i 47 Karty).

Wspólnotowy kodeks wizowy i odwołanie od odmowy wydania wizy

Pod koniec roku 2014 Komisja wezwała pięć państw członkowskich do podjęcia działań mających na celu zapewnienie, aby odwołania od decyzji o odmowie wydania wizy, jej unieważnieniu lub cofnięciu obejmowały dostęp do organu sądowego.

Rozporządzenie ustanawiające kodeks wizowy²⁸ określa procedury i warunki wydawania wiz na pobyt krótki i loty tranzytowe. Zobowiązuje ono państwa członkowskie do ustanowienia prawa do odwołania od odmowy wydania wizy, jej unieważnienia lub cofnięcia. Art. 47 Karty przyznaje jednostkom prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, w przypadku gdy ich prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone. Prawo krajowe w danych państwach członkowskich przewidywało jednak wyłącznie możliwość odwołania przed pozasądowymi organami administracyjnymi. Komisja uznała, że nie spełnia to standardu niezawisłego sądu określonego w art. 47.

Segregacja dzieci romskich w edukacji

We wrześniu 2014 r. Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczące dyskryminacji dzieci romskich w edukacji, która stanowi naruszenie dyrektywy w sprawie równości rasowej²⁹. Podczas dyskusji z Komisją państwo członkowskie uzasadniło swoje działanie, odnosząc się do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącego Karty. W związku z tym Komisja uznała za niezbędne uściślenie wykładni tego orzecznictwa w wezwaniu do usunięcia uchybienia, w szczególności odnosząc się do art. 21 Karty, który zakazuje dyskryminacji ze względu na rasę i pochodzenie etniczne.

---

²⁸ Rozporządzenie 810/2009/WE, Dz.U. L 243, s. 1.

²⁹ Dyrektywa 2000/43/WE, Dz.U. L 180, s. 22.

3.2 Wskazówki udzielane państwom członkowskim przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (orzeczenia w trybie prejudycjalnym)

Odpowiadając na wnioski o wydanie orzeczeń w trybie prejudycjalnym, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w 2014 r. nadal udzielał sędziom krajowym wskazówek dotyczących zastosowania Karty i wykładni jej przepisów.

Godność ludzka osób ubiegających się o azyl

W grudniu 2014 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł na temat zagadnień przekazanych przez holenderską Radę Państwa w sprawie *A, B, C przeciwko Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*³⁰ dotyczących wykładni przepisów UE w zakresie azylu odnośnie do metod stosowanych w celu oceny wiarygodności deklarowanej orientacji seksualnej osób ubiegających się o azyl. Osoby ubiegające się o azyl oświadczyły, że boją się prześladowania ze względu na swój homoseksualizm w swoich państwach pochodzenia. Sąd krajowy zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie, czy prawo UE określa ograniczenia odnośnie do sprawdzania orientacji seksualnej osób ubiegających się o azyl. Trybunał orzekł, że dyrektywa w sprawie kwalifikowania³¹ oraz Karta określają takie ograniczenia: metody stosowane przez organy krajowe muszą uwzględniać prawa podstawowe, takie jak prawo do poszanowania godności człowieka (art. 1) oraz prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7). Od osób ubiegających się o azyl nie można wymagać niczego, co uchybiłoby godności człowieka lub podważyłoby integralność osoby, na przykład poddawania się inwazyjnym, poniżającym badaniom medycznym lub pseudomedycznym i przechodzenia natarczywych przesłuchań; nie można też od nich wymagać ani przyjmować fotograficznych lub filmowych środków dowodowych dokumentujących praktyki seksualne. Wyrok ten umożliwia organom krajowym dokonywanie oceny wniosków o udzielenie azylu w sposób bardziej spójny, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych.

Równość stron w dziedzinie ochrony konsumentów

Sprawa *Sancheza Morcilla*³² odnosząca się do art. 47 dotyczy praw procesowych konsumentów w postępowaniu w kwestii egzekucji wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, w którym Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreślił znaczenie równości stron. Trybunał orzekł, że prawo krajowe jest sprzeczne z dyrektywą w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich

---

³⁰ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 2.12.2014 w połączonych sprawach C-148/13, C-140/13 i C-150/13 *A, B, C przeciwko Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*.

³¹ Dyrektywa 2004/83/WE, Dz.U. L 304, s. 12.

³² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 17.7.2014 w sprawie C-169/14 *Sanchez Morcillo*.

³³ oraz z art. 47 Karty w przypadkach, w których nie zapewnia konsumentom prawa do odwołania, natomiast wierzyciel może skorzystać z takiego prawa w sytuacji odwrotnej.

Trybunał podkreślił również słabą pozycję konsumentów narażonych na utratę domu. W sprawie *Kušionovej*³⁴ Trybunał orzekł, że na mocy prawa UE prawo do poszanowania domu jest prawem podstawowym zagwarantowanym w art. 7; sądy krajowe muszą to uwzględnić, stosując dyrektywę w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.

Ne bis in idem w konwencji wykonawczej do układu z Schengen

W sprawie *Zorana Spasica*³⁵ Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ocenił zgodność przesłanki wykonania określonej w konwencji wykonawczej do układu z Schengen z zasadą *ne bis in idem* określoną w Karcie (art. 50).

Konwencja wykonawcza do układu z Schengen stanowi, że osoba, której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku w jednym państwie, nie może być ponownie sądzona za ten sam czyn w innym państwie (*ne bis in idem*). Konwencja precyzuje jednak, że zasadę tę należy stosować wyłącznie w przypadku, kiedy kara za czyn została wykonana, jest w trakcie wykonywania lub nie może już być wykonana na mocy przepisów prawnych skazującego państwa („przesłanka wykonania”). Artykuł 50 Karty nie odnosi się jednak wyraźnie do takiej przesłanki. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że przesłanka wykonania określona w konwencji wykonawczej do układu z Schengen nie jest sprzeczna z Kartą.

3.3. Orzecznictwo krajowe powołujące się na Kartę

Sędziowie krajowi odgrywają kluczową rolę, stojąc na straży praw podstawowych oraz państwa prawa. Badania przeprowadzone przez Agencję Praw Podstawowych³⁶ potwierdzają, że w 2014 r. sądy najwyższe państw członkowskich nadal odnosiły się do Karty w poszukiwaniu wskazówek i inspiracji, nawet w przypadku spraw wykraczających poza zakres prawa UE.

Komisja promuje dialog i współpracę pomiędzy sędziami. Nowa europejska sygnatura orzecznictwa³⁷ ułatwi zrozumienie wykładni instrumentów UE krajowym sądom najwyższym, przy czym dzięki niej

---

³³ Dyrektywa 93/13/EWG, Dz.U. L 95, s. 29.

³⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 10.9.2014 w sprawie C-34/13 *Monika Kušionová przeciwko SMART Capital a.s.*

³⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 18.7.2014 w sprawie C-129/14 PPU *Zoran Spasic*.

³⁶ Roczne sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych za rok 2014 r., które zostanie opublikowane dnia 22 maja 2015 r.

³⁷ https://e-justice.europa.eu/content_european_case_law_identifier_ecli-175-pl.do.

zyskuje się dane dotyczące stosowania tych instrumentów przez sądy krajowe. W ramach innego projektu współfinansowanego przez UE — „Europejska współpraca sądowa w praktyce sądów krajowych dotyczącej praw podstawowych” — wydano podręcznik dla sędziów na temat technik interakcji sądowej oraz prowadzi się bazę danych przedstawiającą wyroki sądów krajowych ułożone według przepisów Karty³⁸.

3.4 Podnoszący się poziom znajomości Karty.

Przeprowadzone w lutym 2015 r. badanie Eurobarometru³⁹ pokazało, że poziom znajomości Karty nieznacznie się podniósł: tylko 14 % ankietowanych wiedziało, czego dotyczy Karta (11 % w roku 2012 i 8 % w roku 2007). Około 51 % ankietowanych słyszało o Karcie, ale nie wiedziało dokładnie, czym jest (53 % w roku 2012 i 48 % w roku 2007). Badanie Eurobarometru podkreśla również potrzebę zwiększenia świadomości społecznej na temat podmiotów, do których można się zwracać w kwestiach związanych z prawami podstawowymi. Projekt „JASNOŚĆ” (ang. „CLARITY project”)⁴⁰ Agencji Praw Podstawowych ma na celu wskazywanie obywatelom organów, do których mogą się zwrócić w przypadku zagrożenia praw podstawowych (krajowa instytucja praw człowieka, organ ds. równości lub rzecznik praw obywatelskich). Prace nad innym nowym projektem — *„Nie pukaj w niewłaściwe drzwi: CharterClick! Łatwe w obsłudze narzędzie wykrywające naruszenia będące w zakresie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej”*⁴¹ — rozpoczęto w lutym 2015 r.; projekt jest współfinansowany przez program „Prawa podstawowe i obywatelstwo”.

W grudniu 2014 r. podczas konferencji „Karta praw podstawowych Unii Europejskiej: Ocena i reagowanie na potrzeby szkoleniowe prawników i funkcjonariuszy publicznych” (ang. „The Charter of Fundamental Rights of the European Union: assessing and responding to the training needs of legal practitioners and public officials”)⁴² dyskutowano o potrzebie pogłębiania świadomości istnienia i treści Karty, a także o potrzebie identyfikacji konkretnych potrzeb szkoleniowych i najlepszych praktyk organów publicznych. Uczestnicy zasugerowali uporządkowanie strategii szkoleniowych, doświadczeń i narzędzi w celu poprawy znajomości Karty oraz wspierania jej stosowania na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym oraz unijnym; podkreślili również zasadniczą rolę społeczeństwa

---

³⁸ <http://www.eui.eu/Projects/CentreForJudicialCooperation/Projects/EuropeanJudicialCooperationinFR/Documents.aspx>.

³⁹ Eurobarometr 416, „Karta praw podstawowych Unii Europejskiej”, badania w terenie przeprowadzone w okresie od 16 do 18 lutego 2015 r. we wszystkich 28 państwach członkowskich UE, dostępny na stronie http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_420_405_en.htm#416

⁴⁰ <http://fra.europa.eu/en/project/2013/clarity-complaints-legal-assistance-and-rights-information-tool-you>.

⁴¹ <http://www.eui.eu/Projects/CentreForJudicialCooperation/Projects/CharterClick/Charterclick.aspx>.

⁴² http://ec.europa.eu/justice/events/fundamental-rights-charter-training-2014/index_en.htm.

obywatelskiego i krajowych organów ds. praw człowieka. Unia Europejska finansuje szkolenia organów publicznych dotyczące Karty i nadal będzie je finansować w latach 2014–20⁴³.

4. Europejska konwencja praw człowieka

Dnia 18 grudnia 2014 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał opinię na temat projektu porozumienia w sprawie przystąpienia UE do EKPC. Trybunał określił problemy związane z jego zgodnością z prawem UE; orzekł, że projekt porozumienia w sprawie przystąpienia jest niezgodny z art. 6 ust. 2 TUE i z powiązaniem protokołem nr 8. Trybunał wezwał do wprowadzenia zmian w następujących kwestiach: nadrzędność prawa Unii w związku z możliwościami przyznanymi na podstawie art. 53 Karty dotyczącymi praw podstawowych zapewniających wyższy poziom ochrony zapisanych w konstytucjach państw członkowskich; wzajemne zaufanie państw członkowskich, szczególnie w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości; związek z nowym protokołem dodatkowym nr 16 do EKPC; zachowanie wyłącznej właściwości Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w odniesieniu do sporów pomiędzy państwami członkowskimi dotyczących wykładni lub zastosowania traktatów; niektóre aspekty postępowania przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka dotyczące UE; ochrona sądowa w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Komisja pozostaje w pełni zdecydowana na przystąpienie UE do EKPC. Przystąpienie wzmocni podstawowe wartości, zwiększy skuteczność prawa UE i wzmocni spójność ochrony praw podstawowych w Europie. Przystąpienie do EKPC pozostaje kwestią najwyższej wagi. Ponadto instytucje UE są prawnie zobowiązane do podejmowania starań w zakresie przygotowania porozumienia w sprawie przystąpienia, które jest zgodne z wymogami określonymi w traktatach, szczególnie w protokole nr 8 do Traktatu z Lizbony. Obecnie Komisja opracowuje najlepszy sposób działania na przyszłość.

Niezależnie od daty przystąpienia wszystkie instytucje UE i państwa członkowskie są zobowiązane stosować wykładnię Karty zgodną z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Art. 52 ust. 3 Karty zawiera zobowiązanie prawne do nadawania takiego samego rozumienia i zakresu stosowania prawom określonym w Karcie oraz prawom określonym w EKPC w zakresie, w jakim prawa określone w Karcie odpowiadają prawom określonym w EKPC. Wyjaśnienia dotyczące Karty

---

⁴³ Szkolenie prawników praktyków dotyczące Karty i działania informacyjne na temat jej zastosowania są priorytetami w zaproszeniu do składania wniosków w ramach programu „Prawa podstawowe i obywatelstwo”. W wyniku zaproszenia do składania wniosków w roku 2013 na projekty w tej dziedzinie przeznaczono około 2,8 mln EUR (25 % całkowitego budżetu); w roku 2012 — 1,9 mln EUR z 20,9 mln EUR (9 % całkowitego budżetu). W ramach perspektywy finansowej na lata 2014–20 szkolenie organów sądowych i prawników praktyków dotyczące Karty będzie objęte programem „Sprawiedliwość” (2014–20). Ponadto w ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo” (2014–20) – ukierunkowanego na prawa indywidualne – będą wspierane szkolenie oraz działania poprawiające znajomość Karty.

praw podstawowych⁴⁴ zawierają wykaz artykułów Karty, w przypadku których zarówno rozumienie, jak i zakres stosowania są takie same, jak w odpowiednich artykułach EKPC, oraz takich, w przypadku których rozumienie jest takie samo, ale zakres jest szerszy. Mimo że w Karcie nie wskazuje się na istnienie zobowiązania prawnego do dostosowania wykładni do traktatów Organizacji Narodów Zjednoczonych, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej odwołuje się do instrumentów ONZ, dokonując wykładni praw określonych w prawie UE. Przykładem takiej sytuacji jest zdefiniowanie pojęcia „niepełnosprawność”, w przypadku którego Trybunał, w sprawie *Kaltoft*⁴⁵, inspirował się brzmieniem Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, do której UE przystąpiła, przy dokonywaniu oceny czy otyłość ciężka może stanowić „niepełnosprawność” do celów dyrektywy dotyczącej równego traktowania w zakresie zatrudnienia⁴⁶.

5. Rozdział specjalny: prawa podstawowe i europejska agenda cyfrowa

Rewolucja cyfrowa stworzyła wiele możliwości dla społeczeństwa, obywateli i działalności gospodarczej. Budzi również obawy dotyczące skutecznej ochrony praw podstawowych w ramach tego środowiska. Gwałtowny wzrost poziomu gromadzenia, wykorzystywania i rozpowszechniania danych osobowych stanowi tylko jeden z wielu przykładów nowej cyfrowej rzeczywistości. W połączeniu z doniesieniami o globalnych programach nadzoru pokazuje on konieczność ustanowienia skuteczniejszych gwarancji praw podstawowych, szczególnie prawa do ochrony prywatności i danych osobowych.

Komisja uważnie śledzi globalne działania⁴⁷ dotyczące praw podstawowych w społeczeństwie cyfrowym, takie jak przewodnik na temat praw człowieka dla użytkowników internetu przygotowany przez Radę Europy⁴⁸. W przewodniku poruszono między innymi kwestię potrzeby równego dostępu

---

⁴⁴ 2007/C 303/02, Dz.U. C 303, s.17.

⁴⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 18.12.2014 w sprawie C-354/13 *Kaltoft*.

⁴⁶ Dyrektywa 2000/78/WE, Dz.U. L 303, s. 16.

⁴⁷ Zob. na przykład bieżące dyskusje o „dużych zbiorach danych” przedstawione w raporcie Białego Domu dotyczącym dużych zbiorów danych i prywatności (http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/docs/big_data_privacy_report_5.1.14_final_print.pdf), raport francuskiej Rady Państwa (Conseil d'Etat) dotyczący technologii cyfrowej i praw podstawowych (<http://www.conseil-etat.fr/content/download/33163/287555/version/1/file/Digital%20technology%20and%20fundamental%20rights%20and%20freedoms.pdf>) lub projekt włoskiej deklaracji praw internetowych autorstwa komitetu badawczego ds. praw i obowiązków internetowych Izby Deputowanych Włoch (Commissione per i diritti e i doveri in Internet costituita presso la Camera dei deputati; http://www.camera.it/application/xmanager/projects/leg17/attachments/upload_file/upload_files/000/000/189/dichiarazione_dei_diritti_internet_inglese.pdf).

⁴⁸ Zob. <http://www.coe.int/en/web/internet-users-rights/guide>.

do internetu, zagrożenia dyskryminacją osób fizycznych przez profilowanie oraz asymetrii władzy między tymi, którzy przechowują dane, a tymi, którzy umyślnie albo nieumyślnie ich dostarczają. Nowe zagadnienia dotyczą praw własności intelektualnej i obowiązków platform internetowych w zakresie zapobiegania terroryzmowi i przestępczości zorganizowanej oraz zwalczania tych zjawisk.

Ochrona danych osobowych zagwarantowana przez art. 8 Karty zyskuje na znaczeniu w świecie cyfrowym. W styczniu 2012 r. Komisja opublikowała wnioski dotyczące ogólnego rozporządzenia o ochronie danych⁴⁹ oraz dyrektywy o ochronie danych dla policji i organów sądownictwa karnego⁵⁰. W pierwszym czytaniu dnia 12 marca 2014 r. Parlament Europejski potwierdził swoje poparcie dla tych wniosków⁵¹. Komisja nadal prowadziła negocjacje ze swoimi amerykańskimi partnerami na temat umowy ramowej w celu ochrony danych osobowych przesyłanych pomiędzy UE a Stanami Zjednoczonymi do celów egzekwowania prawa oraz na temat warunków nowego programu „Bezpieczna przystań” (ang. Safe Harbor) dotyczących przesyłania danych do Stanów Zjednoczonych.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreślił potrzebę ochrony, ale również znalezienia odpowiedniej równowagi w odniesieniu do praw podstawowych w otoczeniu cyfrowym. W sprawie *Digital Rights Ireland* Trybunał potwierdził obowiązki instytucji UE w zakresie przestrzegania Karty w swojej działalności, zwłaszcza w przypadkach, kiedy ich działania wpływają na prawo do prywatności, prawo do życia prywatnego oraz prawo do ochrony danych osobowych. Orzekł, że dyrektywa w sprawie zatrzymywania danych jest nieważna, ponieważ nieproporcjonalnie ogranicza prawo do prywatności i prawo do ochrony danych osobowych zagwarantowane przez Kartę. Dyrektywa zobowiązywała państwa członkowskie do dopilnowania, aby dostawcy usług telekomunikacyjnych zachowywali dane o ruchu i dane dotyczące lokalizacji swoich klientów przez okres od sześciu miesięcy do dwóch lat oraz aby udostępniali te dane, na żądanie, organom ścigania do celów prowadzenia dochodzeń w sprawie poważnych przestępstw i terroryzmu, ich wykrywania i ścigania. W sprawie *Google*⁵² Trybunał wyjaśnił, że Google, jako administrator mający siedzibę w UE, jest zobowiązana przestrzegać przepisów UE o ochronie danych (art. 7 i 8 Karty); w związku

---

⁴⁹ Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych, COM(2012) 11 final.

⁵⁰ Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępstwom, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, wykrywania ich lub ścigania albo wykonywania kar kryminalnych oraz swobodnego przepływu tych danych, COM(2012) 10 final.

⁵¹ Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2014 r. (COM(2012) 0010 — C7-0024/2012 – 2012/0010(COD)).

⁵² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 13.5.2014 w sprawie C-131/12 *Google Spain i Google*.

z tym musi stosować się do wezwań do usunięcia linków do pewnych danych osobowych w pewnych okolicznościach („prawo do bycia zapomnianym”).

W wytycznych swojej polityki przedstawionych Parlamentowi Europejskiemu przewodniczący Jean-Claude Juncker wezwał do rozbicia istniejących sztywnych struktur krajowych w takich obszarach, jak regulacja rynku telekomunikacyjnego, przepisach dotyczących praw autorskich i ochrony danych, w zarządzaniu falami radiowymi i stosowaniu prawa konkurencji.⁵³ Strategia jednolitego rynku cyfrowego jest jedną z inicjatyw przewodnich Komisji. Zaufanie obywateli jest kluczowym filarem tej strategii oraz ważnym warunkiem wstępnym w pełni funkcjonującego jednolitego rynku cyfrowego. Wiąże się to z silną i skuteczną ochroną praw podstawowych w internecie. Ponadto zapewnienie pełnego korzystania z praw w ramach jednolitego rynku cyfrowego wymaga zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z wymaganiami Karty Komisja nieustannie śledzi prace rozwojowe w zakresie ochrony praw podstawowych we wszystkich obszarach polityki. Główną funkcją praw podstawowych nie jest zwiększanie poziomu bezpieczeństwa lub promocja polityki rynkowej. Prawa podstawowe same w sobie odgrywają kluczową rolę, przyczyniając się do rozkwitu otwartego społeczeństwa demokratycznego.

6. Podsumowanie

Komisja zobowiązała się do wysokiego poziomu ochrony praw podstawowych w Unii Europejskiej. Podejmuje starania, aby wszystkie jej wnioski ustawodawcze i działania były w pełni zgodne z Kartą.

W swoim podejściu do kwestii bezpieczeństwa w świetle narastających zagrożeń dla naszego społeczeństwa Komisja będzie w pełni przestrzegać praw podstawowych i je propagować. Dokonuje też aktualizacji polityki dotyczącej praw podstawowych w świetle nowych okoliczności, w zakresie obejmującym europejską agendą cyfrową aż po wyzwania związane z migracją, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Karta ma zastosowanie do instytucji UE, ale także do państw członkowskich wówczas, gdy stosują one prawo UE. Komisja egzekwuje przestrzeganie Karty przez państwa członkowskie.

---

⁵³ Zob. Jean-Claude Juncker, „Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej” na stronie: http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_pl.pdf.

Komisja ma zamiar propagować prawa podstawowe w całej Unii, szczególnie podczas pierwszego dorocznego seminarium w sprawie praw podstawowych w październiku 2015 r.